

10 Walberg, G. S. W
155 Påståenden

och

Förklaringar,

angående de med seqvester belagde
Skrifterne:

Polismästaren och Valberg, eller hvem
har rätt?

med motto:

När två Tupper om ett korn - - -

samt

Polisen och Pöbeln. Förestäld i Frågor
och Svar. Ungt Folk enfaldeligen
att förehålla.

Stockholm,

Tryckte hos Carl Nyberg, 1818.

Föreläsningar

Föreläsningar

av

av

av

av

av

av

av

Ingif. till Stockholms Norre Förstads Östre Käm-
ners-Rätt den 23 Maji 1818.

Afskrift.

Till fullföljande af det af mig, enl. Höglofl.
Kongl. Justitiæ Cancellers Embetets förord-
nande anhängigt gjorde och till i dag ut-
ställdte mål, rörande 3:né från Boktryckaren
Carl Nybergs tryckeri utkomne Skrifter,
under titul 1:o Polisen och Pöbeln &c.
2:o Polismästaren och Valberg &c. 3:o Be-
traktelser öfver Polisens magt och myndig-
het, får jag ödmjukast anföra.

Hvad den första Skriften angår, till
hvilken, jemte den andra Skriften Boktryc-
keri - Konstförvandten Hammar blifvit af
Namnsedeln funnen vara författare, så inne-
bår dess titul ett smådande, ty då Polisen
är ett verk som skall vaka öfver Hufvud-
stadens lugn samt i sådant ändamål och
till ordningens bibehållande efterspana brotts-
lingen, så bör ett sådant Verk icke nedsät-
tas i bredd med den så kallade pöbeln eller
sämre folkhoppen, öfver hvilken det i syn-
nerhet måste hålla handen.

Uti svaret på 1:sta frågan: Hvar och
när upkom första Polisinrättningen? heter

det, att i Helfvetet finnas tidiga spår der-
af - - - och att den alltid florerat med fröjd
och gamman, där en har magt och nycker
för alla och förstånd för ingen.

Svaret på 2:dra frågan: Hvad är Polis?
är af det innehåll, att en Police äger icke,
eller handlar icke efter uplysning, utan att
Sambällsordningen bäst består, när Policen
bår ett bart huggande svärd i mörkret.

Svaret på 4:de frågan: Hvad samband
äga Police och Pöbel? är märkbart i syn-
nerhet i afseende på dess slutmening: att
de med Policen adjungerade kunskapsäl-
skande personer leda med flit den dåraktiga
mängden i moraset för att sedan skratta åt
dess ofärd.

På 5:te frågan: På hvad fot står Poli-
sen i Stockholm? är svaret: Förmodel. på
vänstra, ty den står så förbannade osäkert.
Likväl bjuder den till att hålla sig kapp-
rak, som bäst kan synas af Polismästarens
förklaring på åkaredrångarnes anklagelse-
skrift. Hvarefter följer ett å Policens till-
syn i afseende på krogar och vissa Trac-
törsställen gjordt klander, som är stridigt
tvärr emot den af Konungen stadgade För-
fattning om ordningen för desse närings-
ställen.

Sluteligen är svaret på den 6:te eller sista frågan en af det föregående gjord slutsats: att samfundslugnet störs och villan upprätt bår mot friheten den arm, som sveket hemligt stöder; och hårtill kommer sista orden: att den Polls, som vågar angripa till frihet och åra oskyldiga medborgare och till och med hota med straff den som vågar nämna uprättelse, må sjelf skylla sig, om någon gång scenerna vid Bastillen händelsevis skulle förnyas.

En skrift, som för en allmänhet på sådant sätt upger Police-inrättningens ursprung och på sådant sätt afmålar dess beskaffenhet, dess förhållande och dess förfarande, äfvensom den persons, åt hvilken Policemåstare-Embetet är anförtrodt, och slutel. framställer såsom dess öde, Bastillens, har visserligen ingen annan förtjenst än den, att upväcka allmänhetens förakt, illvilja och hat emot både Police och Policemåstare och att upmana eller åtminstone gifva allmänheten en vink till laglöst uptråde för att befria sig ifrån ett sådant ondt.

Vidkommande åter 2:dra Skriften; så utmärker sjelfva titulbladet dess förklenliga beskaffenhet i afseende på Herr Policemästaren, Under-Ståthållaren och Riddaren

Wannqvist, då derå finnes såsom motto: *när två tupper om ett korn*. Ett dylikt uttryck är så mycket mer missfirmeligt, som, utom det att liknelsen, som detigenom framställes, är högst ovärdig och smädelig emot en Embetsman, för hvilken allmänheten bör hysa aktning, det samma innehåller en osanning, så vida Herr Under-Ståthållaren Wannqvist icke kan sägas vara i någon delo eller tvist med Notarien Walberg, hvilken endast är concepist af den i skriften nämnde Åkaredrängarnes klagan. Så att berörde motto kan icke vara nyttjat i annat ändamål än blott för att småda. Af samma beskaffenhet är också hela Skriften, tagen i sitt sammanhang, såväl som i betraktande af vissa deruti förekommande yttranden, såsom pag. 4 att omdömet om Policemästaren var så litet deladt, att man åtminstone i de lägre (kretsar) vålsignade Walberg såsom borgerliga frihetens försvarare, såsom en annan Franklin eller Howard. Längre ned på samma sida: att Pöbeln af naturlig instinet alltid måste hata en Polismästare. I slutet på 5:te sidan heter det: och på köpet aktar Herr Polismästaren icke för rof vara att - - . Pag. 6 finnes följande utrop: Herr Polismästare! är ni själf så född, Gud, att ni i er ungdom aldrig begått någon dårskap - - ; och i fullföljd af detta utrop yttras pag. 7. men den-

na er framfart är för mycket grym att vidare behöfva af mig framställas.

Häraf finnes denna Skrifts systemål vara, icke att besvara den på dess Titulblad framställda fråga: Hvem har rätt? och hvilken fråga Författaren lika så olämpligt framställt, som han sjelf är obehörig att taga sig talan i ett mål, som hos vederbörande Autorité blifvit incamineradt och med hvilket han icke har att skaffa, uran är denna Skrift ingen ting annat, än ett anfall emot Herr Policemästarens heder, aktning och värdighet.

” — ” — ” — ” — ” — ”
Coll.

AND. SALOMONSSON.

Likheten med det till Rätten under denne dag ingifne Original, betygar. Stockholms Norre Förstads Östre Kämnars-Rätt den 23 Maji 1818.

A. J. Askenbeck,
Rättens Notarie.

Vördsam Förklaring.

Jag hade aldrig trott det vara en Actor tillätit, att så sträcka sitt forskningsnit till småsaker, att så bemöda sig att finna fel och brottsliga afsigter åfven i de oskyldigaste uttryck, det obetydligaste skämt, som Herr Advocat-Fiscalen Salomonsson gjort; men då modet lär vara sådant; då den christliga kärlekens pligt att söka urskulda och öfverskylla sin nästas svagheter och brister, ej torde gälla för den person som fått sig Actors-embetet uppdragit, utan det tvertom åligger honom att uppsöka dem, framdraga i Huset, förstora och utmåla dem med de svartaste fårgor; så lærer ej eller jag kunna vänta något undantag från den vanliga regeln, för det predicament hvori jag befinner mig i anseende till de tvenne åtalade Skrifterna: *Polisen och Pöbeln* samt *Polismästaren och Walberg*, hvilkas författare jag är; utan skall jag försöka att upptaga och vederlägga Herr Actors anmärkningspunkter, så vidt de kunna vederläggas.

Innan jag går vidare, bör jag först anmärka, att Tryckfrihets-Förordningens 3 §. ålägger "en hvar, på hvilken pröfningen af en

Skrift kan ankomma, att "i fall som tvetydiga synas, håldre fria än fälla, alltid mera fåsta sin uppmärksamhet på ämnets och tankans, än på uttryckets lagstridighet, på Skriftens åsyftning än på framställningssättet, och alltid utan rättighet att, i hvilket fall som helst, draga obestämda slutföljder af uttrycken." Med uppmärksamhet härpå, hade Herr Actor kunnat bespara sig den mödan att anföra, och mig att bestrida de flesta af hans påståenden, samt således ej onödigtvis uptagit Domstolens tid med dylikt lappr.

Den första Skriftens tittel, säger Herr Actor, innefattar en smädelse, emedan Polisen derigenom nedsättes i bredd med pöbeln. Således är då allt som nämnes på en gång, satt i bredd med hvartannat? Om man då på en gång nämner Vår Herre och den onde, dygd och last, skönhet och fulhet, såsom de motsatta principerna, de yttersta extremerna af godt och ondt, så har man nedsatt Gud till likhet med Djefvulen, dygden med lasten, o. s. v. Detta sätt att argumentera torde vara något svårt att i längden försvara, och det är således bäst att både jag och Herr Actor öfvergifva det.

Om Herr Actot ej gillar undersökningen om Polisens ursprung, så må han sjelf anföra något bättre; jag för min del har ej

kunnat finna annat, och den Hel. Skrift, vår enda vägledare i theologiska mål, tyckes ej eller bestrida denna supposition. Om ej inrättningens börd är så alldeles god, äro åtminstone dess anor så mycket äldre, och man vet, att i våra dagar, är allt äldrigt vördnadsvärdt.

Svaret på den andra frågan, tycker jag, är så fördelaktigt för Polisen, att det ej borde bli ett föremål för dess eller Herr Actors anmärkningar. Det synes också grundadt på sjelfva sakens natur, ty om man ej i orden erkänner den, der yrkade principen, lär man åtminstone följa den i gerningarna. Men jag bör upplysa, att Stockholms Polis ej är den enda i världen, att dylika inrättningar finnas i alla stora Städer, och att då man nämner *Polis*, utan att specificera någon viss, åger också ingen särskilt att deröfver föra talan, om ej alla dessa verk slutit ett generelt fostbrödralag till gemensamt försvar. I det fallet har jag ingenting att säga; men det torde ankomma på Domarens pröfning, om detta förbund äfven får gälla inför Tryckfrihets-lagen.

I anseende till svaret å 4:de frågan får jag hänvisa till hvad jag haft åran anföra vid den 2:dra, att ingen viss Polis är deri nämnd, och att detta således ligger utom gränsen för allt, både publikt och enskildt åtal,

Slutmeningen om dem, som "med flit leda vandraren i moraset, för att skratta åt hans ofärd" har afseende endast på lycktgubbarne, med hvilka Herr Actor vål ej vill sätta polisbetjeningen i bredd, emedan han då skulle göra sig saker till samma smådeliga upsåt, hvarföre han beskyller mig, i anseende till titteln.

Om Kongl. Policekammaren i Stockholm ej åtnöjes med mitt svar, att den står på vänstra foten, så kan den ju uppträda och tydeligen bevisa, att den står på den högra, på begge eller på alla fyra, som honom godt synes. Det som Herr Actor behagar kalla klander öfver Policens tillsyn i afseende på krogar och "vissa tractorstållen" är blott en anmärkning öfver det stridiga och olämpliga i denna åtgärd, enligt mitt sätt att se nämligen. Men om det också vore ett klander, så är detta i intet afseende straffbart; då sjelfva Styrelsens och den Lagstiftande magtens åtgärder äro underkastade granskning och anmärkningar, låra ej Polisens ensamma vara fritagna derifån. Det beror af henne sjelf att vederlägga detta och dylika anföranden.

Den af Herr Actor citerade versen är intet svar på 6:te frågan eller någon slutsatts, dragen af det föregående; den är ingenting mer och ingenting mindre, än ett

motto som jag begagnat, och som med den mening det innehåller, eller kan anses innehålla, i alla fall icke tillhör mig, utan Skalden, och honom må Herr Actor tilltala, för det han vågat ana, att någon lag kunde kränkas och någon frihet angripas.

Den i slutet framställda supposition, om det öde, som möjligen kunde förestå en Polis, hvilken gör sig skyldig till de förseelser der anföras, såsom att egenmäktigt angripa till frihet och åra oskyldiga personer, är, om dess fullkomliga rättighet ej bevisas, likväl omöjlig att vederlägga med annat, än grunder hämtade ur erfarenheten. Man skall väl kunna invända att det gifves Stater i Asien och Africa, hvilkas hela regerings-system är en slags Polis; men detta är dock ingen vederläggning af min tanka om hvad, som i ett hyfsadt Europeiskt samhälle kunde bli följden af ett dylikt förfarande. I alla fall, jag må ha rätt eller orätt i min opinion härom, begriper jag likväl icke huru denna kunnat bli föremålet för Herr Actors beifrande, då der icke finnes den ringaste personalité, den minsta åsytning på något visst land, någon tid, någon Polis-inrättning eller något särskilt dess förfarande.

Sedan jag sålunda visat halten af Herr Advocat-Fiscalens anmärkningar, torde det ligga öppet för en hvar att afgöra, huruvida

denna Skrift till sitt innehåll och äsyftning förtjenar alla de beskyllningar han slösat derpå, huruvida den hotat Polisen med Bastillens öde, huru den söker "uppvåcka allmänhetens förakt, illvilja och hat emot både Polis och Polismästare," m. m. eller huruvida de ej berättiga mig till något reconventions-påstående.

Men om denna Skrift, läst utan uppmärksamhet och med inbillningen uppfylld af befarade vådor och tomma skräckbilder, möjligen kunnat ge vederbörande anledning till någon oro, så litet grundad den än måtte vara, är det mig dock obegripligt huru den andra, eller *Polismästaren och Walberg*, kunnat förefalla i ringaste män anstötlig eller brottslig. Jag skulle nästan vara färdig att tro, det meningen vore att hindra alla sådana Skrifters utgifvande, om jag ej visste huru ömtålig man är hos oss för ord, hålst om de offentligare yttras, en ömtålighet, som om den äfven sträckte sig till saker, skulle göra vårt land till sjelfva råttvisans, frihetens och ordningens hemvist. Jag förstår alltförvål att Policen, ovan vid klagomål öfver sina åtgärder, emedan man nästan ansert den som ofelbar, eller ej vetat hvar man skulle anföra sina besvär, att den nu måste anse det som ett besynnerligt vågstycke, som en brottslig tilltagshet att

någon dristat klaga öfver den oförrätt han tror sig ha lidit, och ännu mer att en tredje person söker relevera detta förhållande. Ehuru således Herr Polismästaren utan tvifvel finner denna och alla dylika Skrifter, i högsta grad vådliga för allmän säkerhet och straffbara, lärer dock den opartiske läsaren äfvensom Domaren ej finna den så, och jag kunde derföre underlåta att ens vidröra Herr Actors anklagelse-punkter och med trygghet hänvisa till Skriftens oskyldiga innehåll samt den blifvande Nämndens sunda omdöme, så framt ej min egen reputation som författare nödgade mig att upptaga och besvara en eller annan af anmärkningarna.

Herr Actor anser det af mig nyttjade motto: *När två tuffar om ett korn*, taget ur Leopolds arbeten, såsom en missfirmelig och förklenlig liknelse mot en Embetsman, för hvilken allmänheten bör hysa aktning.

Jag vet icke om detta villkor finnes i Polismästarens instructioner, mer än i någon annan embetsmans; i alla fall beror det af honom sjelf att förskaffa sig aktning, och den förloras ej genom titteln på en Skrift eller dess motto. För öfrigt har jag ej velat symbolisera hvarken Herr Under-Ståthållaren Wannqvist eller Notarien Walberg;

om jag velat nyttja några liknelser; skulle jag väl dertill användt något annat fogel-
slägte, än det oskyldiga och fromma husdju-
ret tuppen. Herr Advocat-Fiscalen har såle-
des genom sitt begär att i min Skrift upp-
täcka smådelser, genom denna sammansätt-
ning af en tupp och Herr Polismästaren,
sagt den sednare en compliment, som verke-
ligen är litet egen i sitt slag.

"Att akta för rof vara" är ett gammalt
Svenskt uttryck som betyder detsamma som
försmä; det är således en helt olika sak med,
"att bemågtiga sig ett rof."

Mitt yttrande, sid. 7, att Herr Under-
Ståthållarens framfart "är för mycket grym,
att vidare behöfva af mig framställas", kan
jag ej taga tillbaka, förr än någon öfverty-
gar mig, att det är ett mildt behandlings-
sttt, då man sätter personer i fängelse på
flera veckor och ger dem prygel, för att
tvinga dem till bekännelse af ett obevist
brott, eller ock, som Herr Polismästaren i
sin förklaring behagat kalla det, endast för
ett kittsligt och pojkaktigt uppförande.

Fullkomligt öfvertygad om att bli fri-
känd från allt ansvar för båda dessa Skrifter;
får jag endast yrka för dem båda böter för

namnsedelns öppnande, emedan rättsgången
 ej kan anses vara annat än börjad i oträngdt
 mål, samt ersättning för mitt besvär och
 kostnad under loppet deraf.

Stockholm den 28 Maji 1818.

Frambårdar med djupaste högaktning

Högtårade Kåmners-Rättens

ödmjukaste tjänare,

Gustaf Hammar.